

ONDERWERP: OVERLEG NATUURORGANISATIES
PROJECT: BUSSUM – HOCRAS LOCATIE
DATUM: 26 APRIL 2021
VAN: JH

CONCEPT

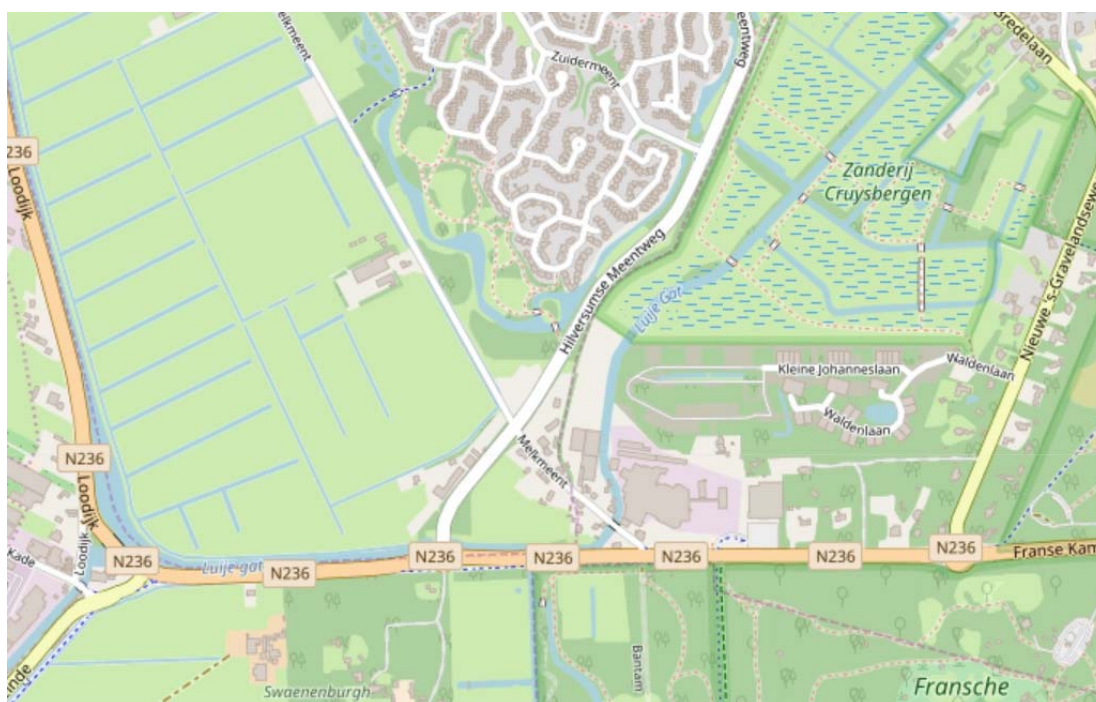

Notitie betreffende de gesprekken met de natuurorganisaties in verband met de herontwikkeling van het Hocras terrein

8 september 2020 Overleg Natuurmonumenten en GNR

20 oktober 2020 overleg NM en GNR

14 december 2020 overleg NM en GNR

8 september 2020 Overleg Natuurmonumenten en GNR

Aanwezig:

mevrouw Hijmans van den Berg - Natuurmonumenten

mevrouw De Bever – Natuurmonumenten

heer J. Wolbrink - gemeente Goisemeren

Heer de Groot- Quercus BV. namens Hocras

In eerste aanleg geeft de heer Wolbrink een toelichting op het proces en de stand van zaken. De gemeente en Quercus hebben afgesproken gezamenlijk een verkennend onderzoek uit te voeren naar om de haalbaarheid van een herontwikkeling ten behoeve van woningbouw, kleinschalige bedrijvigheid en een middelbare school. Hiertoe is een gezamenlijke opdracht verstrekt aan bureau SVP om een stedenbouwkundig plan uit te werken.

Er zijn op moment van dit overleg nog geen bestuurlijke besluiten genomen betreffende de ontwikkeling van Hocras. Wel heeft de gemeenteraad ruimte gegeven voor het onderzoek en is benieuwd naar het standpunt van de stakeholders zoals de omwonenden, GNR en Natuurmonumenten.

Van de zijde van Natuurmonumenten wordt hiervan kennis genomen. Met name spreekt Natuurmonumenten zich zondermeer uit tegen de komst van een school ter plekke, maar zien zij de ontwikkeling van kleinschalige bedrijvigheid en woningbouw als een positieve ontwikkeling. Gevreesd wordt voor fiets- en eventueel brommerverkeer door het noordelijk gelegen natuurgebied en door het ten zuiden gelegen natuurgebied. Ook wordt gevreesd voor lawaaioverlast, het achterlaten van zwerfvuil en vernielingen.

Het zuidelijk gelegen gebied Bantam is een bijzonder rust- en stiltegebied (extensief natuurgebied) voor dieren, dat als kwetsbaar moet worden aangemerkt.

In reactie hierop wordt aangegeven dat er volledig oog is voor de genoemde risico's, maar dat ook proactief wordt gedacht aan het voorkomen hiervan. Dit zowel door het ontwerp voor de school (campus), als door het treffen van voorzieningen (bijvoorbeeld snelle fietsroutes) en het maken van controleerbare afspraken. De mogelijkheden hiertoe worden zeker bekeken. Ook wordt gevraagd of Natuurmonumenten zich wil beraden op eventuele mogelijkheden om geschetste risico's te beheersen. Van de zijde van Natuurmonumenten wordt aangegeven hiertoe niet direct mogelijkheden te zien. Hierbij wordt ook gedacht aan het beleid dat er op gericht is de natuurgebieden toegankelijk te houden.

GNR spreekt zich zondermeer uit tegen de komst van een school ter plekke, maar zien zij de ontwikkeling van kleinschalige bedrijvigheid en woningbouw als een positieve ontwikkeling. Ook zij vrezen voor fiets- en eventueel brommerverkeer door omringende natuurgebieden. Ook wordt gevreesd voor lawaaioverlast, het achterlaten van zwerfvuil en vernielingen.

Er wordt aandacht gevraagd voor het oprekken van het te ontwikkelen gebied, waarbij met name wordt gedacht aan Ruizendaal.

Tenslotte wordt kennis genomen van een door GNR vervaardigde schets (bijlage). Deze is gebaseerd op enerzijds de gedachte van biodiversiteit (bosmilieu en naar grasland) en anderzijds het realiseren van een faunapassage tussen noord en zuid, waarbij het Luie Gat als zogenaamde navelstreng fungeert en bezien moet worden welke dieren kunnen worden gefaciliteerd.

Wel wordt daarbij op voorhand aangetekend dat het ook financieel haalbaar moet zijn. Inbreng van eigen financiële middelen valt hierbij te verwaarlozen.

In reactie hierop wordt aangegeven dat er volledig oog is voor de genoemde risico's, maar dat ook proactief wordt gedacht aan het voorkomen hiervan. Dit zowel door het ontwerp voor de school (campus), als door het treffen van voorzieningen (bijvoorbeeld snelle fietsroutes) en het maken van controleerbare afspraken. De mogelijkheden hiertoe worden zeker bekeken.

Er wordt tevens gekeken naar de mogelijkheid om de voormalige kwekerij Ruizendaal erbij te betrekken.

Mevrouw Luisman van bureau SVP zal worden gevraagd contact op te nemen met GNR om de eerste stedenbouwkundige schetsen te tonen en toe te lichten.

20 oktober 2020 overleg NM en GNR

Aanwezig

P.de Groot - Quercus BV. namens Hocras

J. Wolbrink – Gemeente Gooisemeren

P. Hulzink - Goois Natuurreservaat

E. de Bever. – Natuurmonumenten

W. Ferwerda – buurman

J. Heij – Adviesbureau Haver Droeze

Overleg met NM en GNR. Overleg betreft heeft als onderwerp de verkenning naar de potentie voor natuur op en rond het Hocrasterrein. De inleiding van Heij betreft de notitie van het bureau Haver Droeze van dd. betreffende de inventarisatie van de omringende natuurwaarden.

Het Hocrasterrein wordt omringd door gebieden die vallen in het NatuuNetwerkNederland. Binnen de visie .... Is aangegeven dat een natuurverbinding tussen het Spanderswoud en Cruysbergen onderdeel is van de schakel richting het Naardermeer. Een belangrijke passage ligt hierin op de Franse Kampweg. De Franse Kampweg wordt als serieuze barrière gezien in het netwerk van natuurgebieden. Heij meld tevens hij bij de verkenning uitgaat van de plannen die door SVP architectuur en Stedenbouw worden ontwikkeld. Met andere woorden: Er wordt gezocht naar de mogelijkheden voor natuurwaarden binnen de uitgangspunten van het project dat uitgaat van ontwikkeling van het fabrieksterrein naar een bebouwde met gemengde functies, waaronder wonen, bedrijven en een school.

Er is geen sprake van een substantieel omzetten van het terrein naar natuurgebied. Dat past niet binnen de wens voor woningbouw en een gebouw voor onderwijs te realiseren. En tevens past dat niet in de exploitatie van het project.

Binnen de mogelijkheden van de verkaveling ziet Heij kansen voor twee natuurschakels waaraan het project van Hocras een bijdrage zou kunnen leveren: een natuurzone langs het Luye Gat, voor het migreren van kleine landzoogdieren en een boomkronen route door het plangebied op de plek voor vogels, vleermuizen, insecten, eekhoorns, etc.

De migratieroute langs het Luye Gat krijgt alleen betekenis als de fauna passage onder de Franse Kampweg wordt hersteld. Deze is op dit moment onklaar. Er dient nader onderzocht te worden voor welke dieren deze duiker is aangelegd en geschikt is te maken. Dit vraagt overleg met de wegbeheerder en aangrenzende grondeigenaren (zoals het pompstation) en natuurbeheerders.

Voor de route van de boomkronen is het van belang dat de kronen elkaar min of meer raken over de weg. Er wordt hierbij gemeld dat PWS regulier snoeiwerk laat uitvoeren, hetgeen hier dan achterwege moet blijven. Genoemd wordt verder de mogelijkheid met een touwbrug een verbinding te maken.

De natuurorganisaties geven aan dat van hun visie is meer te doen om de unieke kans van het verdwijnen van het bedrijfscomplex te benutten voor een substantiële natuurontwikkeling. De discussie eindigt met de constatering om uit te zomen en de gehele zone rond de Franse Kampweg in ogenschouw te nemen en niet alleen te focussen op het Hocrasterrein. Een gewenste natuurverbinding over de Franse Kampweg is een ruimere opgave dan alleen de betreffende loactie van Hocras.

14 december 2020 vervolgoverleg Hocras met NM en GNR

Aanwezig:

P.de Groot - Quercus BV. namens Hocras

J. Wolbrink – Gemeente Gooisemeren

P. Hulzink - Goois Natuurreservaat

E. de Bever. – Natuurmonumenten

W. Ferwerda – buurman

J. Heij – Adviesbureau Haver Droeze

In het vervolgoverleg over de ontwikkeling van het Hocrasterrein wordt gestart met een toelichting op de stand van zaken van het stedenbouwkundigplan. Aan de orde komen de planschetsen op basis van het parkconcept, waarin de bebouwing met een zo weinig mogelijke, maar wel natuurlijke buitenruimte liggen in een gezamenlijk park. Vervolgens wordt de context getoond van de ligging tussen de natuurgebieden, waarbij het project Groene Schakel de wenselijke natuurverbinding toont van Het Fransche Kamp / Spanderswoud richting noord: Hilversumse Meent en Naardermeer. Het Hocrasterrein is deels gelegen in deze voorgetelde verbinding. Vorige bespreking is afgesproken om in het kader van de wens om de natuurgebieden ten noorden en ten zuiden van de Franse Kampweg (N236) te verbinden, uit te zoomen en met name de gehele weg te beschouwen. Vanuit de planontwikkeling wordt dan ook uitgesproken dat de natuurorganisaties zelf hiervoor het een en ander in beeld

brenge: waar liggen de kansen voor een natuurbrug (boomkronen); welke duikers zijn aanwezig, voor welke fauna dienen deze?

Vervolgens laat Heij zien wat mogelijk is op het terrein van Hocras. Ten eerste zullen de bestaande volwassen bomen aan de wegzijde worden behouden en ingepast in het plan. Vervolgens zullen in het parkontwerp bomen worden ingeplant zodat uiteindelijk een kronenroute mogelijk wordt tussen noord en zuid. Hierbij is het van belang dat de boomkronen over de weg zoveel mogelijk sluitend is (zgn. hop-over)

Ten tweede blijft langs de oude zanderijvaart het Luye Gat een natuurstrook van ca. 6 meter behouden, met een deels verlaagde oever en aanplant van struweel. Dit wordt gezien als potentiële migratieroute voor kleine landzoogdieren. Hierbij is het van belang dat deze zone ook langs het Schellterrein en de berm van de Franse Kampweg tot de aanwezige eco-duiker, maar ook tot de hoek met de Hilversumse Meentweg wordt gerealiseerd. En dat de duiker wordt hersteld en afgeschermd zodat deze kan dienst doen als faunapassage.

Verder krijgt in het stedenbouwkundigplan het reguleren van de routes van schoolgaande jeugd de aandacht. Vanuit Hocras is bijvoorbeeld Cruysbergen niet toegankelijk, tevens wordt er gestudeerd op de aanleg van goede fietsverbindingen langs de Franse Kampweg.

Vervolgens gaat Heij is op een belangrijk toevoeging op het stedenbouwkundig plan om natuur-inclusief te bouwen en in te richten. Dit gaat uit van natuur in combinatie van bouwen in een zogenoemd verwevingsmodel, waarin de natuur zoveel mogelijk onderdeel uitmaakt van Hocras als bewoond gebied. Hiervoor wordt een kaart getoond van het terrein met de optionele mogelijkheden voor nestkasten, groen daken, begroeide gevels, gedifferentieerde beplanting, vogelbosjes, infiltreren regenwater in wadi's etc.

Er wordt geconcludeerd dat dit de best bereikbare resultaat zal opleveren. Gevraagd wordt door de natuurorganisaties om hetgeen besproken is verder uit te werken en te concretiseren. Hierbij geeft Heij nog aan dat vervolgoverleg wenselijk is met alle stakeholders, eigenaren en wegbeheerders om over de breedte van de gehele Franse Kampweg alle natuurverbindingen in beeld te brengen.

BIJLAGE

ONDERWERP: MOGELIJKHEDEN NATUURONTWIKKELING
PROJECT: BUSSUM – HOCRAS LOCATIE
DATUM: 13 OKTOBER 2020
VAN: AVB

Inhoud

Natura 2000.....	7
Provincie Utrecht - Natuur Netwerk Nederland	7
Provincie Utrecht - Programma Natuurontwikkeling.....	11
Provincie Utrecht - Project Groene Schakel	13
Gemeente Gooise Meren - Nota Structuurvisie Naarden-Bussum (2013)	14
Gemeente Gooise Meren - Natuurwaardenkaart Bussum (2013)	15
Conclusie	16

WELKE AANKNOPINGSPUNTEN ZIJN ER IN HET BELEID VOOR DE ONTWIKKELING VAN NATUUR OP DE HOCRAS-LOCATIE IN BUSSUM?

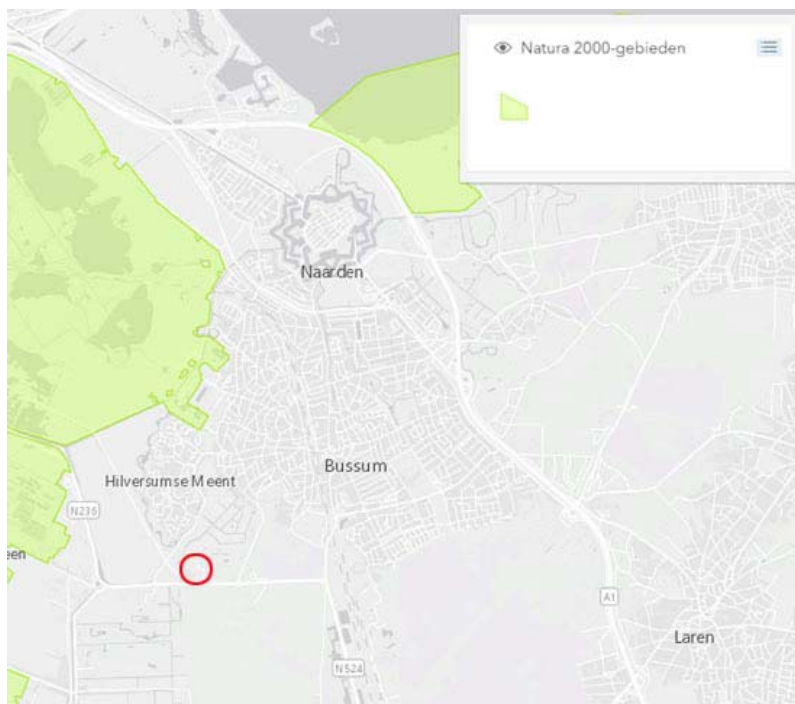

Afbeelding 1: Plangebied – (Bron: www.topotijdreis.nl)

Natura 2000

In de omgeving van het plangebied liggen diverse Natura 2000-gebieden:

- Oostelijke Vechtplassen;
- Naardermeer;
- Eemmeer & Gooimeer zuidoever.

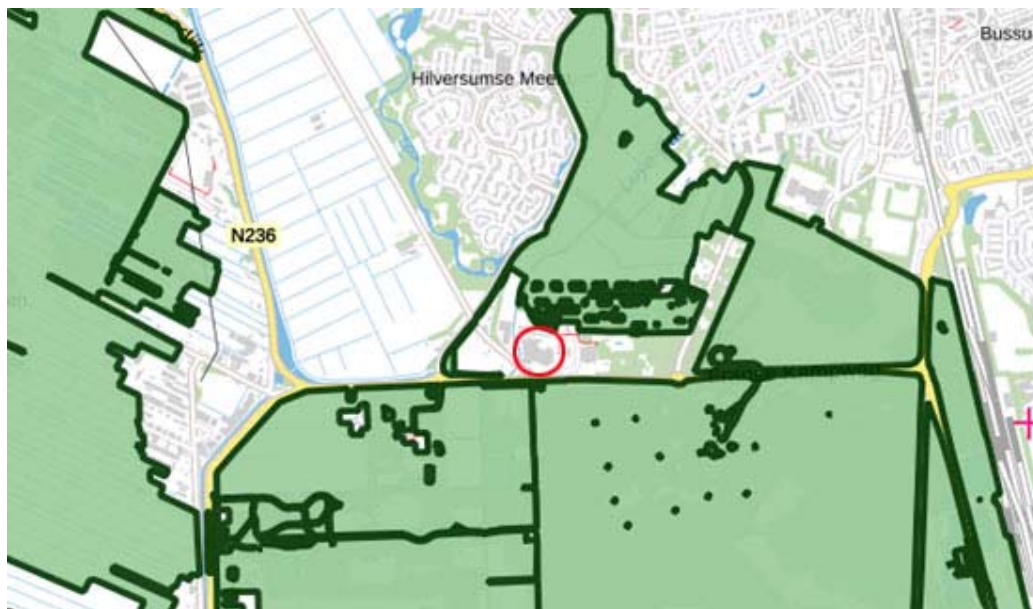

Afbeelding 2: Natura 2000 - Bron: www.natura2000.nl/gebieden

Het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied is de 'Oostelijke Vechtplassen'. De Oostelijke Vechtplassen bestaat uit een reeks van laagveengebieden tussen de Vecht en de oostrand van de Utrechtse heuvelrug. In het gebied bevinden zich door turfwinning ontstane meren en plassen, meest met een zandondergrond, sommige aanzienlijk verdiept door zandwinning. De combinatie van rivierinvloeden en invloeden van het watersysteem van de zandgronden heeft een rijke schakering van typen van moeras en moerasvegetaties doen ontstaan. In het gebied zijn twee belangrijke gradiënten te onderscheiden: van noord naar zuid loopt een gradiënt van meer gesloten gebied (bos) naar meer open landschap (grasland, trilveen en rietland), terwijl van west naar oost een gradiënt is te zien van toenemende kwel (in petgaten en trilvenen). Belangrijk broedgebied voor broedvogels van rietmoerassen (roerdomp, purperreiger) en zeer belangrijk voor broedvogels van moerassen met veel waterriet en lange oeverlijnen (woudaap, grote karekiet). Ook van enig belang als broedgebied voor enkele andere moeras- en watervogels (porseleinhoen, zwarte stern, ijsvogel).

Provincie Utrecht - Natuur Netwerk Nederland

In de omgeving van het plangebied ligt Natuur Netwerk Nederland. Dit betreft de gebieden Laegieskamp, Gijzenveen en Cruysbergen (A14) en Spanderswoud en Corversbosch (A16) (zie hyperlinks voor meer informatie).

Afbeelding 3: Natuur Netwerk Nederland
Bron: Provinciale ruimtelijke verordening juni 2019

Afbeelding 4: Deelgebieden Natuur Netwerk Nederland
Bron: Provinciale ruimtelijke verordening juni 2019

Laegieskamp, Gijzenveen en Cruysbergen (A14)

Dit deelgebied ligt in een overgangszone van het vochtige veenrivierlandschap in het noorden naar een stuwwallenlandschap in het zuiden. Het gebied is ontstaan bij de opstuwing van de Utrechtse Heuvelrug in het Saalien en daarna heeft veenontwikkeling plaatsgevonden in de kwelzone aan de voet van de heuvelrug.

Het zuidelijke deel (dat grens aan het plangebied) is een oude zanderij (Zanderij Cruysbergen) die compleet is afgegraven. Hier zijn de oorspronkelijke dekzanden dus verdwenen. Na de ontzanding werd het noordelijke deel gebruikt voor landbouw en uiteindelijk aangekocht door Goois Natuurreservaat. Door natuurinrichting en verschrallingbeheer is hier nu nieuwe natuur ontstaan.

Het hele gebied is laaggelegen (rond zeeniveau) ten opzichte van de hooggelegen stuwwal. Het gebied staat onder invloed van kwel vanaf de stuwwal. Deze kwel vormt in combinatie met een hoog waterpeil en een gevarieerde bodemopbouw de basis voor de aanwezige natuurwaarden.

Zanderij Cruysbergen heeft een op zichzelf staand watersysteem, waar voedselrijk water wordt geweerd en voedselarm water wordt ingelaten.

Door de afgraving van de voedselrijke toplaag in Zanderij Cruysbergen verdween de oorspronkelijk bemeste bodem en kwamen voedselarme omstandigheden aan het oppervlak. Het historische verkavelingspatroon (met zanderijvaarten) is nog steeds aanwezig in het landschap. Een aantal zanderijvaarten wordt begeleid door elzenbeplantingen. Op een aantal plaatsen bevinden zich natuurvriendelijke oevers. Langs zanderij Cruysbergen loopt de Koedijk; een eeuwenoude met opgaande eiken begroeide grondwal die de scheiding vormde tussen de vroegere meentgronden en de heide. Het zuidelijke deel is grotendeel gesloten voor recreanten. Hier heerst dus relatieve rust, stilte en donkerte ten opzichte van het nabijgelegen stedelijk gebied.

De kernkwaliteit in dit gebied is kwelgevoed open tot half open landschap met schraalgraslanden en vennen.

Het grootste deel van het gebied bestaat uit een open vochtig landschap met extensieve graslanden die in de Zanderij Cruysbergen beheerd worden als **N10.02 Vochtig hooiland**. Hier komen veel bijzondere (pionier)soorten voor, zoals ronde en kleine zonnedauw, moeraswespenorchis, dopheide, klokjesgentiaan, pilvaren, moeraswolfsklauw, moeraskartelblad en moerashertshooi. In 2017 zijn 20 rode lijstsoorten aangetroffen.

De wateren, vennetjes en poelen kennen een grote soortenrijkdom aan ongewervelden van vochtige milieus zoals libellen (meer dan 20 soorten). Sprinkhanen w.o. moerassprinkhaan en ook veel amfibieën, waaronder heikikker. Ook wordt regelmatig de ringslang aangetroffen. Voor de das vormen de extensieve graslanden een geschikt foerageergebied. Burchten bevinden zich op de nabijgelegen hogere stuwwallen.

Mede door de al getroffen verbeteringsmaatregelen wordt een deel van de natuurwaarden al benut. Zanderij Cruysbergen heeft nu als actuele natuurwaarde veel pioniersvegetaties. Ondanks dat het beheer is gebaseerd op verschralling en het zorgen voor veel variatie in structuur, kan het niet anders dan dat pioniervegetatie plaats gaat maken voor andere soorten. Het gebied is nog volop in ontwikkeling. Met de tijd kunnen hier in potentie soorten uit het nabijgelegen Natura 2000 gebied voorkomen. Op de schraalgraslanden kan zich in potentie groenknolorchis vestigen. Ongewervelden van natte milieus, zoals de gestreepte waterroofkever en platte schijfhoren, kunnen hier bij het behoud van een goede waterkwaliteit met de tijd voorkomen.

Het open vochtige landschap met schraalgraslanden en zwakgebufferde vennen is, mede vanwege de bijzondere abiotische situatie met kwel vanaf de stuwwal, de beperkte omvang

en relatieve zeldzaamheid, onvervangbaar. Het betreft in de regio ook één van de weinige voorbeelden van een onbebouwde natuurlijke overgang van de hoge stuwwal naar het laagveenlandschap.

Spanderswoud en Corversbosch (A16)

Ten zuiden van het plangebied ligt Spanderswoud en ten oosten ligt de Fransche Kampheide.

Het gebied maakt deel uit van het landschapstype stuwwallenlandschap. Dit landschap is in de voorlaatste ijstijd ontstaan. Het gebied ligt op de westelijke helling van de Gooische stuwwal. Het gebied bestond zo'n 150 jaar geleden uit heidevelden, ontstaan uit de kap van bos, overbegrazing met schapen en afplaggen door de potstalcultuur. De Fransche Kampheide is hier nog een overblijfsel van. Sindsdien zijn grote oppervlakten ingeplant met grove den of spontaan bebost geraakt. De naaldbossen zijn intussen deels ontwikkeld tot meer gemengde bossen of loofbossen.

Eerder, ongeveer vanaf 1700, zijn ook plaatselijk eiken geplant en beheerd als eikenhakhout en om verstuuving tegen te gaan. In het Spanderswoud is in 1981 een natuurtechnisch omvormingsbeheer gestart waardoor er veel dood hout aanwezig is.

Het gebied ligt op de westelijke helling van de Gooische stuwwal, op de overgang naar de lager gelegen 'S-Gravenlandse landgoederen. De bodem van de stuwwal bestaat hoofdzakelijk uit grove goed water doorlatende zanden en is inzijgingsgebied. Het grondwater bevindt zich in dan ook op grote diepte.

De ondergrond van de Fransche Kampheide is een grofzandige smeltwaterafzetting met een podzolbodern. De Fransche Kampheide ligt op een hoogte tussen 7 en 3 meter boven NAP. Het aanwezige bos en de stuifzandheide liggen op de hoge dekzandrug en de heide en heischrale vegetatie in de wat lagere delen. In de dekzandrug heeft in het verleden zandwinning plaatsgevonden, dat nu nog te zien is door de open plek in het bos. De afwisseling van verschillende vegetaties maakt dit heideterrein bijzonder waardevol. Het Spanderswoud bestaat voor het overgrote deel uit bos op zandgrond waardoor een keten van kleine heidevelden loopt. Deze stapstenen van heide verbinden de Fransche Kampheide met het in het oostelijk deel van Spanderswoud gelegen heideveld de Snip. Hier is een kleinschalig reliëf aanwezig met een dekzandrug die in oost-westelijk richting ligt.

De kernkwaliteit in dit gebied is boslandschap met heide en (extensieve) akkers, schraalgraslanden, poelen en wateren.

De Fransche Kampheide bestaat grotendeels uit open droge en soortenrijke heide (**N07.01 Droge heide**) met circa 15 hectare bos van den, berk en eik (**N15.02 Dennen-, eiken en beukenbos**). Op de heide en in het bos worden karakteristieke plantensoorten aangetroffen, zoals stekelbrem, kruipbrem, maanvaren, gewone vleugelstjesbloem, grasklokje, duivelsnaaigaren, schermhavikskruid, viltganzerik, tormentil, blauwe knoop, heidespurrie en gaspeldoorn. Op de heide maar ook in de bossen van het Spanderswoud komt de levendbarende hagedis voor.

Op Fransche Kamp intensief uitlaten van honden: mogelijke verstoring

Het Spanderswoud bestaat uit oud en jong dennenbos, Amerikaanse eiken, eikenspaartelgenbos, oud beukenbos en oude beukenlanen (N15.02 Dennen-, eiken en beukenbos). Het Spanderswoud is een van de weinige grotere bossen waar al lange tijd een

omvormingsbeheer plaatsvindt van houtproductiebos naar natuurlijk bos. Hierdoor en door de relatieve uitgestrektheid zijn deze bossen intussen al van groot belang voor bos- en/of struweelvogels. Enkele waargenomen soorten die profiteren van het omvormingsbeheer zijn zwartkop groene specht, appelvink en zwarte specht. Sinds 2005 broeden er weer raven in het Spanderswoud. In de bossen zijn verder waarnemingen bekend van boommarter en met name het Spanderswoud is rijk aan bijzondere paddenstoelen.

In het Spanderswoud zijn stapstenen van kleine open heidevelden aanwezig (**N07.01 Droge heide**) die het heidegebied de Snip met de Fransche Kampheide verbinden. (**Fysiek verbonden?**)

De ringslang wordt verspreid in het Spanderswoud waargenomen. Deze soort vindt tevens zijn leefgebied in de aangrenzende 's Gravelandse landgoederen met vochtige weilanden, vijvers en poelen. In het grensgebied van de landgoederen en het Spanderswoud komt de kamsalamander voor. Deze soort heeft zijn leefgebied in de daar aanwezige poelen en omringende graslanden en bossen. De overgang van het bos van het Spanderswoud naar de weilanden van de landgoederen is van belang voor de das. De das heeft zijn burchten in het bos en foerageert op de graslanden. In het Spanderswoud zijn enkele kleine ingesloten graslanden en een akker (**N12.02 en N12.05 Kruiden- en faunarijke graslanden/akkers**) aanwezig.

De kwaliteit van de bosgebieden kan verder toenemen door toename van de ouderdom, het voorzetten van het omvormingsbeheer in de bossen (**N15.02 Dennen-, eiken en beukenbos**) en het plaatselijk versterken/uitbreiden van de percelen met akker- en graslandbeheer (**N12.02 en N12.05 Kruiden- en faunarijke graslanden/akkers**). In het Spanderswoud en Fransche Kampheide ligt de potentie verder vooral in versterking en (kleinschalige) uitbreiding van de heideterreinen (**N07.01 Droge heide**). In het gehele gebied is het behoud (en zo mogelijk nog versterking) van gerealiseerde verbindingen onder of over de wegen van zeer groot belang. Het zeer oude stuwwallenlandschap, met vele overblijfselen van historisch gebruik, is in zijn geheel (als totale samenhangende eenheid) onvervangbaar. De aanwezige natuurwaarden zijn de resultante van een samenspel van de bijzondere basis gevormd door de stuwwal, de grondwaterdynamiek, de uitgestrektheid en samenhang van de natuurgebieden en de eeuwenlange beïnvloeding door kleinschalig menselijk gebruik. Deze natuurwaarden van de droge heidevelden, oude bosgroeiplaatsen en eeuwenoude akkers zijn nagenoeg onvervangbaar.

Provincie Utrecht - Programma Natuurontwikkeling

Dit programma beschrijft de ambities en doelstellingen van het natuurbeleid van de provincie. In het Programma staan alle groene projecten en subsidieregelingen voor de ontwikkeling en het beheer van natuurgebieden en landschappen opgenomen.

Een onderdeel van het Programma is het Natuurbeheerplan. In het Natuurbeheerplan staat waar en welke soort natuur aanwezig is of ontwikkeld kan worden. De aanwezige natuur staat op de beheertypekaarten, en met de ambitiekaart geeft de provincie de ambities aan voor het natuurbeheer. Op basis van het natuurbeheerplan kunnen beheerders bij de

provincie een subsidie aanvragen voor de ontwikkeling van deze natuur (SKNL) of voor het beheer van deze natuur (SVNL).

Op de beheertypekaart (zie afbeelding 5) is het gebied rondom het plangebied voornamelijk aangeduid als N15.02 (Dennen-, Eiken- en Beukenbos – donkergroen). Tevens ligt aan de noordzijde (op ruimere afstand) N10.02 (Nat Schraalland – lichtgroen). Een gedeelte ten oosten van het plangebied is aangeduid als N07.01 (Droge Heide - paars). Aan de zuidzijde (aan de overzijde van de N236) ligt N12.02 (Kruiden en faunarijk grasland - lichtgroen), L01.01 (Poel en kleine historische wateren - donkerblauw) en N04.02 (Zoete plas - lichtblauw).

Dit komt overeen met de beschrijvingen van de NNN-gebieden.

Ten westen van het plangebied ligt 'Leefgebied natte dooradering' (blauw) en 'Leefgebied droge dooradering' (oranje).

In het plangebied zelf is geen natuur aanwezig.

Afbeelding 5: Natuurbeheerplan

Bron: viewer Provincie Noord-Holland

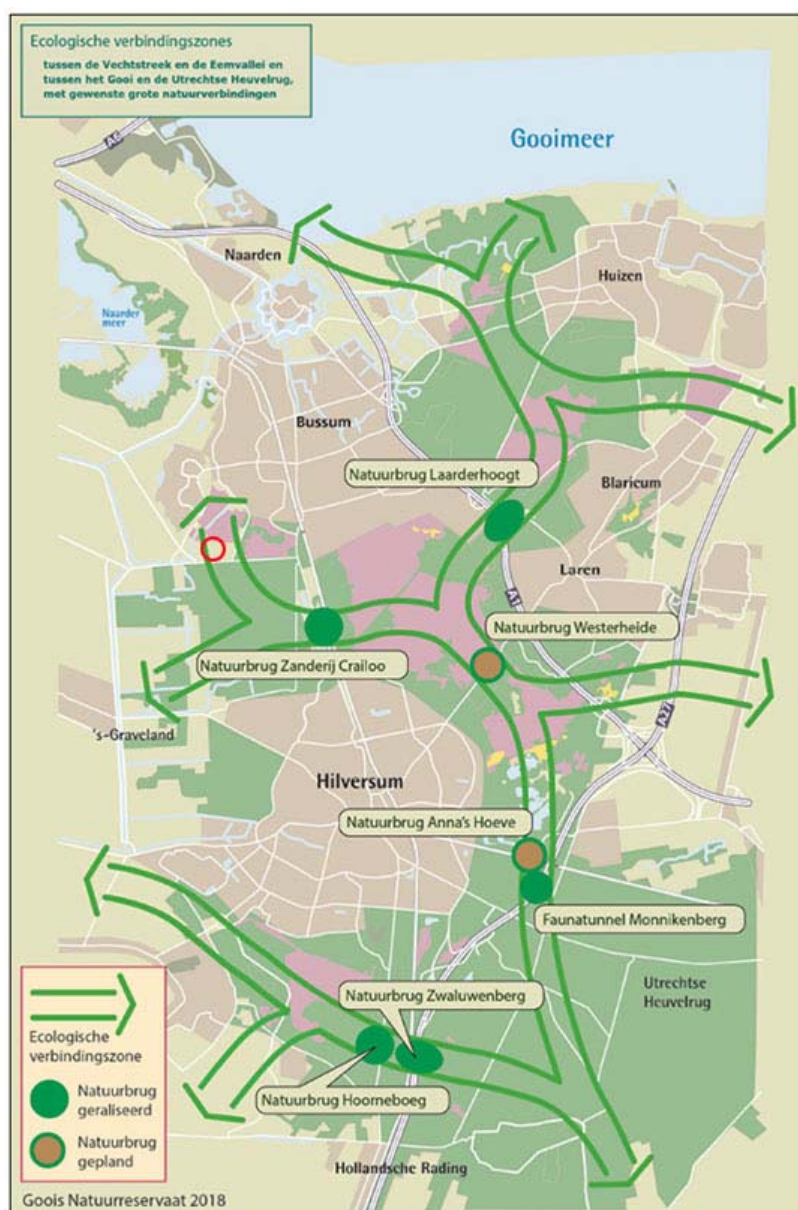
Op de ambitiekaart zijn geen natuurgebieden in de omgeving aangegeven waarvoor ambities gelden (op basis van het Natuurbeheerplan).

Een andere kaart die van belang is voor het natuurbeleid van de provincie Noord-Holland is de kaart met Natuurverbindingen. Op deze kaart staan geen natuurverbindingen in de nabije omgeving van het plangebied.

Provincie Utrecht - Project Groene Schakel

Het project 'De Groene Schakel' verbindt de natuurgebieden in 't Gooi en op de Utrechtse Heuvelrug met elkaar. De aanleg van bruggen en tunnels maakt onderdeel uit van de aanpak. Veel is al gerealiseerd. Zo zorgen de natuurbruggen bij Zanderij Crailoo, Laarderhoogt, Hoorneboeg en Zwaluwenberg dat dieren op verschillende plaatsen al veilig kunnen oversteken. Daar maken vooral de vos, das, ree, eekhoorn, egel, hermelijn, haas, konijn en allerlei soorten muizen gebruik van. In en rond de waterpoelen en vennetjes leven ringslangen, kikkers, padden en ook de beschermde kamsalamander.

Uit de kaart die hoort bij het project (zie afbeelding 6) blijkt dat het plangebied deel uitmaakt van een ecologische verbindingszone.

Afbeelding 6: Project Groene Schakel

Bron: provincie Noord-Holland

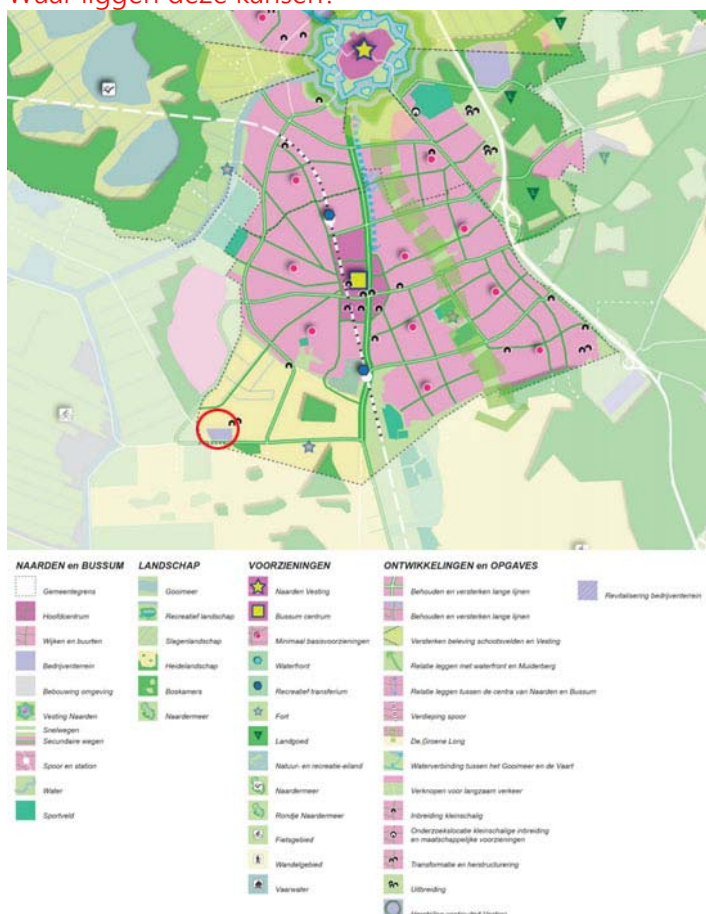
Bussum - Hocras

Gemeente Goose Meren – Nota Structuurvisie Naarden–Bussum (2013)

De afwisseling van landschappen van het hogere en drogere bossen- en heidegebied naar het lagere en nattere veenweidegebied en slagenlandschap is een belangrijke kernwaarde van Naarden en Bussum.

De afwisseling van landschappen en de afwisselende functie die de landschappen vervullen, zijn van grote waarde voor Naarden en Bussum. De landschappen zowel buiten als binnen de bebouwde omgeving vormen al eeuwen een belangrijke onderlegger voor alle (toekomstige) ruimtelijke ontwikkelingen. Daarnaast ligt een belangrijke opgave in het ‘verknopen’ van de kernen van Naarden en Bussum met de omliggende landschappen. **Er liggen kansen om met soms bescheiden ingrepen de kwaliteiten van de historische landschappen veel** tastbaarder te maken binnen Naarden en Bussum en de recreatieve waarde van die landschappen aanzienlijk te vergroten.

Waar liggen deze kansen?

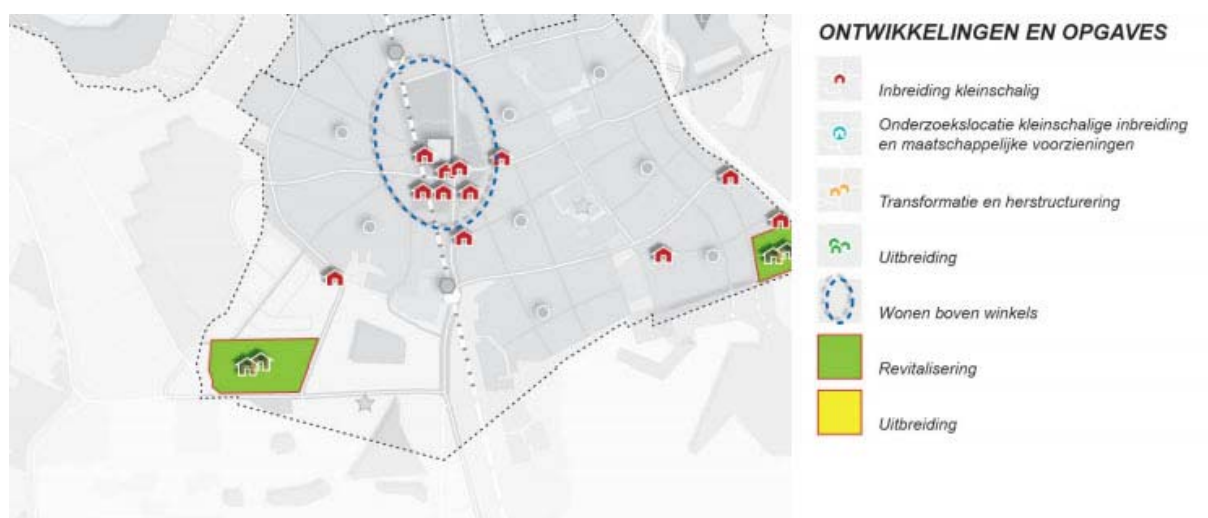
Afbeelding 7: Structuurvisiekaart Naarden-Bussum 2040

Bron: Structuurvisie Naarden-Bussum

Naarden en Bussum onderscheiden vier karakteristieke landschappen:

- Het polders- en plasseengebied, met daarin onder andere het Naardermeer;
- Het Gooimeer;
- Landgoederen en boskamers;
- De Bussumse heide.

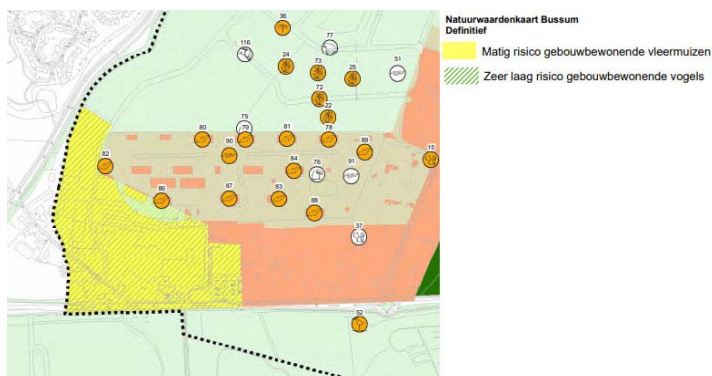
Het plangebied ligt in het landschap Bussumse heide. Dit is het karakteristieke heidegebied, met her en der een groepje bomen. Het ligt ten zuiden van de Bussum en is grotendeels in eigendom bij het Goois Natuurreservaat en heeft vooral een recreatieve en ecologische waarde. Hier is behouden de insteek voor de komende jaren. Er liggen wel interessante kansen om het gebied vanuit Bussum beter bereikbaar te maken door informele wandelverbindingen toe te voegen.

Afbeelding 8: Woonontwikkelingen in de structuurvisie
Bron: Structuurvisie Naarden-Bussum

Gemeente Gooise Meren – Natuurwaardenkaart Bussum (2013)

De natuurwaardenkaart en bijbehorende rapportage geven inzicht in de verspreiding van aanwezige beschermde soorten en waardevolle gebieden. In het plangebied is een matig risico op het voorkomen van gebouw-bewonende vleermuizen en een zeer laag risico op gebouw-bewonende vogels. Er zijn verder geen bijzondere soorten te verwachten.

Afbeelding 9: Natuurwaarden - Bron: Natuurwaardenkaart Bussum

Conclusie

Het plangebied ligt op de overgang van hogere en drogere bossen- en heidegebieden naar lagere en nattere veenweidegebieden. Hoewel op basis van het Natuurbeheerplan het plangebied niet in een 'Natuurverbinding' ligt is in het kader van het project 'De Groene Schakel' wel aangegeven dat het plangebied in een 'ecologische verbindingszone' ligt. Vanuit het project 'De Groene Schakel' is het dus wel wenselijk om verbindingen te maken tussen natuurgebieden.

Het omliggende Natuur Netwerk Nederland geeft aanknopingspunten voor de natuurontwikkeling op het perceel. Zie hiervoor de beschrijving van de omliggende natuurgebieden.

Het plangebied zelf heeft geen bijzondere natuurwaarden.